

در نشست اندیشکده پیشرفت گردشگری عنوان شد:

خطر واگذاری و اجاره بناهای تاریخی

در نشست تخصصی درباره واگذاری بهره‌برداری و اجاره بناهای تاریخی به بخش خصوصی در اندیشکده پیشرفت گردشگری ایران تاکید شد: طرح اجاره بناهای تاریخی نه تنها موجب مرمت و حفظ بناهای تاریخی نمی‌شود، بلکه سبب مرمت غیراصولی و از بین رفتن هویت بناها و آسیب بیشتر به آنها می‌شود.

به گزارش سایت خبری پرسون، همزمان با واکنش‌برانگیز شدن واگذاری بهره‌برداری و اجاره تعدادی از مکان‌های تاریخی به بخش خصوصی و اظهار نظر عزت‌الله ضرغامی - وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - درباره واگذاری بناهایی که به مرمت نیاز دارند به شکل اجاره به سرمایه‌گذاران خصوصی، اندیشکده پیشرفت گردشگری ایران این موضوع را به هم‌اندیشی و گفت‌وگو گذاشت که دیدگاه‌های متفاوتی بیان شد.

داورخواه، کارشناس ارشد برنامه‌ریزی گردشگری در این باره گفت: بناهای تاریخی و ساختمان‌های به جای مانده از گذشتگان هر قوم و ملتی هویت آن ملت را به همراه دارد که جزئی از میراث فرهنگی نیاکان آن‌هاست. امروزه با جهانی شدن ارتباطات فرهنگی، مردم دنیا بیش از پیش تمایل به نشان دادن هویت‌های ملی و مناسک فرهنگی خود دارند تا روحی دوباره به قوه اصالت خود بدهند. ابنیه تاریخی هر کشور میراث فرهنگی آن کشور تلقی می‌شود، حتی اگر ثبت ملی یا بین‌المللی نشود و یا از آن برای کاربری‌های گردشگری، فرهنگی یا علمی استفاده نشود. با این تفاوت که اگر به آن‌ها رسیدگی نشود، جز خانه‌هایی متروکه از آن‌ها باقی نخواهد ماند که هویتی با خود همراه دارند، اما کاربری ندارند.

یاوری، دکترای مدیریت گردشگری نیز گفت: باید به روشی از این بناها استفاده شود که نه تنها هویت آن‌ها از بین نرود، بلکه موجب تقویت آن‌ها شود و باعث معرفی شدن تاریخ و تاثیر آن‌ها بر بشریت شود. جاذبه‌های گردشگری به دو دسته انسان‌ساخت و طبیعی تقسیم می‌شود. بحث حاضر درباره جاذبه‌های انسان‌ساخت نظیر بناهای تاریخی است. جاذبه گردشگری پدیده‌ای است که با انواع مختلف خود، از مراکز جلب مسافران به حساب می‌آید و پیامدهای فرهنگی و اقتصادی ویژه و قابل‌توجهی را به همراه دارد. زمانی که یک بنای تاریخی در فهرست جاذبه‌ها قرار می‌گیرد باید برنامه‌ای برای بهره‌برداری اقتصادی از آن وجود داشته باشد تا به مقصد گردشگری تبدیل شود، مانند خانه موزه‌ها، باغ‌های تاریخی، جشن یا مراسم ملی و دینی و...، اما اگر کاربری گردشگری یا زیرساختی نداشته باشد و تبدیل به جاذبه گردشگری نشده باشد، آن را جزء منابع گردشگری به شمار می‌آوریم، یعنی قابل استفاده هست، اما هنوز به مرحله بهره‌برداری اقتصادی و فرهنگی نرسیده است.

او ادامه داد: در بحث بناهای تاریخی، باید بناها از منبع به جاذبه و یا مقصد گردشگری تبدیل شود که در این حوزه چند اصل دارای اهمیت بسیار است. داشتن برنامه‌ای جامع برای ارائه خدمات گردشگری در آن مکان، حضور ارگان‌های نظارتی و تأمین امنیت برای آنجا، ترتیب برنامه زمانی، پرسنلی و مالی، فراهم ساختن زیرساخت‌ها به بهترین شکل نظیر مسیرهای مراجعه به مقصد و مهمترین اصل مرمت و احیا و بازسازی بنا از اصول ایجاد یک جاذبه یا مقصد گردشگری است. در واقع نقطه عطف در تبدیل منبع به جاذبه یا مقصد، مرمت و بازسازی است.

این دکترای مدیریت گردشگری گفت: بسیاری از بناهای تاریخی ما در حال از بین رفتن هستند و اعتبار کافی برای مرمت آن‌ها در کشور وجود ندارد. بعد از مرمت هم مسأله نگهداری و مدیریت آن‌ها پیش می‌آید که بحث مفصلی است. مردم باید در این زمینه مشارکت کنند و بخش خصوصی می‌تواند در این زمینه کمک کند تا طبق مزایده، این بناها به افرادی با مدت مشخص اجاره داده شود تا آن‌ها را مرمت و نگهداری کنند و در حوزه‌هایی که به گردشگری کشور کمک می‌کنند کاربری خوبی برایشان در نظر بگیرند، اما نگرانی ما از این جهت است که نظارت بر این امر با معاونت میراث فرهنگی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است که توان ظرفیت اجرایی این نظارت را با این حجم گسترده ندارد و طرح اجاره بناهای تاریخی نه تنها موجب مرمت و حفظ بناهای تاریخی نمی‌شود، بلکه موجب مرمت غیراصولی و از بین رفتن هویت بناها و آسیب بیشتر به آن‌ها می‌شود.

هلیا محمدی، کارشناس ارشد معماری نیز اظهار کرد: مرمت و بازسازی باید زیر نظر متخصصان آگاه قرار گیرد که دلسوز برای فرهنگ و هویت مردم ایران و میراث فرهنگی این سرزمین باشند. دولتی باشد، خصوصی، داوطلبانه یا ...، مهم نیست؛ مهم این است که مرکز یا موسسه‌ای باشد که مسلط به دانش احیاء و مرمت باشد و نشان دادن هویت و فرهنگ مردم و میراث فرهنگی کشور برایش در اولویت باشد، نه این‌که فقط به کم کردن هزینه و افزایش سود بپردازد. حال این‌که بازسازی و مرمت این بناها به چه کسانی و ارگان‌هایی سپرده شود و سازمان نظارت بر احیای آن‌ها چه و کجا باشد اهمیت بسیار زیاد پیدا می‌کند که در انتخاب آن‌ها باید بسیار دقت نظر به خرج داد تا علاوه بر حفظ میراث فرهنگی و هویت ملی، به کسب درآمد از این طریق و رشد و توسعه آن پرداخت و در این جهت کوشید.

بابک یاوری‌فر، معاون اجرایی اندیشکده پیشرفت گردشگری، دکترای مدیریت بازرگانی نیز تاکید کرد: صندوق توسعه صنایع دستی و فرش دستباف و احیا و بهره‌برداری از اماکن تاریخی و فرهنگی موظف است بر اساس وظایف قانونی خود، نسبت به مرمت و احیای ابنیه تاریخی که به دلیل گذشت زمان، بسیاری از آن‌ها دچار آسیب شده‌اند، اقدام کند و برای نسل حاضر و آینده در حفظ و نگهداری آن‌ها بکوشد. شیوه اجاره بناهای تاریخی روش درستی در جلب مشارکت مردمی و سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی نیست؛ چرا که تملک این بناها توسط اشخاص در قالب قرارداد اجاره، با ضوابط و اصول میراثی و حفظ هویت تاریخی، مرمت و یا تعریف کاربری متناسب با شأن بناها مغایر است و صد البته منطبق با مسیری که تاکنون طی شده، نظارت‌های فنی مستمر تا مرحله بهره‌برداری دچار مشکل خواهد شد. لذا نباید به هیچ‌وجه واگذاری موقت یا اجاره این بناها مطرح شود.

منبع: ایسنا

مزایده بناهای تاریخی

خانه‌های تاریخی

اخبار مرتبط